Austmarkingen

Organ for Austmarka Utvikling 1/2009

Innholdsfortegnelse

Full fart i akebakken

Endelig ser det ut til at vinteren er kommet. I høyden henger snøen tykt på trærne og skiløyper er kjørt opp flere steder i bygda. Også barna vet å sette pris på vinteren og spark og kjelker er flittig i bruk. Første og annet trinn ved skolen er så heldige at de har èn utedag hver uke hvor de drar på tur i skogen, eller som her, benytter det fine akeføret til noen herlige timer i akebakken ved Holmen.

Jul på Austmarka

Fra de små Pippiene og Emilene fikk vi mange fine barnehag-esanger som det virkelig svingte av. Les mer på side 4.

Med hvite busser

Minnesmerke fra dødsleiren for jødene, Auschwitz-Birkenau Les mer på side 9.

Leder

Endelig har Kongsvinger forstått at skal det bli noe vekst i kommunen må det også jobbes kontinuerlig for å få det til. Flere innbyggere gir mer skattepenger, bedre tilbud innen kultur, boliger og næring og bedre trivsel. Nå har formannskapet foreslått at det bevilget 3 millioner kroner over en treårsperiode for å gjøre Kongsvinger mer attraktiv som bosted for familier i 28 til 40 års alderen. Det første som slår meg er: Er det igjen byen vår som skal prioriteres – hva med arbeidet for tilflytting til distriktene? Nå sier riktig nok rådmannen at det skal jobbes for tilflytting både i byen og i regionen, men går vi inn på Kongsvingers hjemmesider finner vi at ingen av våre boligtomter står nevnt der, selv om Austmarka Utvikling har gjennomført en omfattende kartlegging både av bolig- og hyttetomter. Vi finner heller ikke våre to lysløyper der, at vi har barnehageplass, en god barne- og ungdomsskole og annet som beskriver hvor attraktivt det kan være å bosette seg her. Det betyr at når den permanente ordningen kommer i stand, må Austmarkingene heise flagg og kaste seg aktivt inn i arbeidet med å markedsføre bygda, – en viktig oppgave for Austmarka Utvikling.

En annen alvorlig sak er mangelen på politisk engasjement i bygda. Vi har ingen som taler vår sak i kommunestyret. Årsaken til at det er blitt slik, skjønner vi ut fra de to innleggene til Andreas Aafloen og Oddvar Jakobsen inne i bladet. Mens det før satt en rekke austmarkinger i kommunale utvalg og komiteer, er det i dag et krav at du skal sitte i kommunestyret for å ha et slikt verv. Og når man ikke har noen påvirkningsmulighet, blir også interessen deretter. For austmarkingene er det i dag ikke viktig hvilket parti man tilhører eller støtter, men å komme i inngrep med styringen av kommunen og sørge for at også vi i regionen blir hørt.

Så hvem vil tale vår sak?

Bjørn Dybing

AUSTMARKARUNDEN

Årsmøte Austmarka Utvikling
Onsdag 25. februar på Pizzaen kl. 19.00

Årsmøte Austmarka IL
Torsdag 26. februar i Skibua kl. 19.00

Årsmøte Austmarka Vel
Mandag 2. mars i Bråtastua på Tunet kl. 19.00

Årsmøte i Austmarka Sanitetsforening
Onsdag 11. mars på Brødbøl bygdehus kl. 18.30

Premieutdeling
Søndag 15. mars kl. 13.00 samles vi på Dronningens Utsikt til premieutdeling

Åpen skihytte
Tussevangen Vel holder åpent på skihytta hver søndag utover fra kl. 12.00 til 15.00

Sportsandakt
På skihytta 5. april kl. 12.00

Kirken under sluttspurten før jul. En spesiell opplevelse å se kirken slik den tok seg ut før den ble panelt.

Kirken ferdig panelt

Rett før jul ble de siste bordene spikret fast på nordsiden av kirken og nå står den der fin og opplyst i vintermørket. Helt ferdig er oppussingen dog ikke. Til våren skal sluttstrøket på og da blir kirken helt hvit, slik vi er vant til.

Jubelkor i kirken

Skolekoret med 27 unge og glade sangere gjorde stor lykke sammen med Georg Reiss, Ulf Nilsen og Bygdekoret under konserten i Austmarka kirke

Endelig kom dagen mange gleder seg til hvert år: konserten med Georg Reiss i Austmarka kirke. Forventningen og spenningen var stor for i år hadde han med seg Ulf Nilsen, til daglig kantor i Lovisenberg kirke. Vi som var med på jubileumskonserten til Georg i Oslo konserthus for et par år siden, kan aldri glemme Ulfs spilleglede og mesterlige traktering av orgelet der. Det var derfor litt skuffende at orgelet i Austmarka kirke ikke holdt mål, men det var før han slo seg løs på pianoet og viste at han var litt av en trollmann også på dette instrumentet.

En annen nyhet vi gledet oss til var Austmarka skolekors debut. Her struttet det av iver og sangglede fra første stund. Wenche har bare hatt et halvt års tid på seg til øvelser med koret, men du verden for en uttelling. Vi får bare håpe at dette fortsetter så det blir rekruttering til Bygdekoret med tiden. Georg og Ulf startet konserten i lette toner med en halling, men var snart inne i en kantate de kalte Bach and Beatles everywhere. - en herlig miks som passet alle. Også Duke-Ellington suiten med "Don`t get around much anymore" og "It don`t mean a thing" ble nydelig framført og meget godt mottatt. Samspillet og spillegleden de to musikantene besitter er enorm og må bare oppleves. Det virker som om Ulf med sine improvisasjoner får Georg bare til å slenge seg på, og snart er de i gang med et imponerene samspill som bare svinger. Paret vartet opp med flere melodier fra CDèn "Two of a kind" der vi fikk høre eksempler både på jødisk og rumenske melodier samt fra Duke Ellington suiten.

Konserten hadde en fin blanding av musikk og sang på sitt repertoar, noe en fullsatt kirke visste å sette pris på.

Skolekoret var bare toppen. 26 barnestemmer, til dels alene, til dels sammen med Bygdekoret og musikerne, viste de stor sangglede og fortjente applausen fra en fullsatt kirke. Dette kom kanskje tydeligst fram under fremføringen av "Jeg løfter mine hender" som nesten løftet taket av kirken og førte til trampeklapp i salen.

Det er blitt en tradisjon at koret har delt ut gaver til musikantene. Fra før av har Georg fått både Finnskoggenseren og votter. Denne gangen vanket det et nydelig strikket skjerf mens Ulf fikk både sokker og pulsvanter.

Konserten ble avsluttet med den vakre "Sus fra Varaldskogen" , en melodi som alltid gjør lykke og får oss som bor her på Austmarka til å føle stolthet over den fine naturen vår.

Jul på Austmarka

Fagernes utmarkslag arrangerte også i år "Juleeventyret" på Høgmoen med gløgg og kaker, koseprat rundt bålet og gang rundt juletreet. Og så kom nissen. Lurer på hvem dette var?

Det blir ikke jul på Austmarka før nissene flytter inn på Austbo

Grauten smakte bra syntes Anna, Kathrine og alle de andre elevene.

Jul på Austmarka starter første søndag i advent med tenning av julegran og lysmesse i kirken. Så følger en periode med masse aktiviteter for store og små før lysene slukkes, pynten fjernes og juletreet bæres ut mens barnålene drysser.

I år var tenningen av julegrana foran kirken lagt til kl. 17.00, en time tidligere enn før og en time før Lysmessen i kirken. Dermed kunne vi tenne lyset i det Morten ringte til Lysmesse med kirkeklokkene første gang, presis klokka fem, og avslutte en halv time senere til annen gangs ringing. Dette ga arrangementet en fin ramme og mye tyder på at dette blir praksis også til neste år.

Det er alltid litt spennende å se hvorledes grana tar seg ut når vi får reist den opp og lysene tennes. Årets gran ble gitt av Knut og Tormod Eriksen, mens Geir Rundgren sørget for transport og hjalp til med oppsettingen. Og grana tok seg riktig fint ut. Det ble gang rundt juletreet, saniteten serverte gløgg og pepperkaker og til slutt kom nissene med poser til alle barna.

Ved juletider foregår det så mye rundt omkring i bygda at det vil være umulig å dekke alt. Foruten julegrantenning på flere steder hadde allidrettsgruppa fakkeltog fra skolen til Tunet, det har vært Luciaopptog både på Austbo og Samfunnshuset, Fagernes Utmarkslag har hatt juleeventyr på Høgmoen og det har vært juleavslutning på skolen. Etter juleaften fulgte så 2.dags julefest med 160 middagsgjester på Samfunnshuset. Her hadde også FAU og barnehagen juletrefest med stor oppslutning. Vi har tatt med noen smakebiter og bilder som forteller litt om julestemningen i bygda – fra start til slutt

Ekte sangglede både hos de små og de litt større Lucia-deltakerne. Fra venstre: Sebastian, Siri, Jonas, Annemarin og Ole Jørgen.

Englene på Austbo

Luciadagen er det tradisjon at barnehagen kler seg opp i fine hvite drakter med lys og glitter og går i opptog til glede for alle beboerne på Austbo. Med seg har de pepperkaker som deles ut mens Luciasangen synges. Et vakkert og stilig opptog som barna gleder seg til og beboerne setter stor pris på. Også sjukehjemmet blir besøkt og kaker delt ut mens barna synger.

Samme kveld inviterte barnehagen til stor Lucia-fest på Samfunnshuset. Her var det åpning med promenade gjennom salen og opp på scenen hvor barna ble beundret og fotografert av et titall stolte foreldre og besteforeldre. Snart etter krydde det av aktive barn på scenen, noen i Pippi Langstrømpe-klær, andre utkledd som Emil i Lønneberget eller Karlson på taket. Det var tydelig at Astrid Lindgrens historier var temaet. Barna var utrolig flinke til å synge og underholde. Mye arbeid både av tanter og unger lå bak dette, noe vi også fikk innblikk i gjennom en lysbildeframføring av førjulstria i barnehagen.

Programmet i kirken var satt sammen av elevene ved skolen. Her synger "De hellige tre konger" og medelever fra 5. og 6. klasse.

Til avslutning var klassene samlet i gym. salen til gang rundt juletreet.

Skoleslutt

Fredag den 20. desember var siste skoledag. Da samlet alle elevene og lærene seg i gymnastikksalen og gikk rundt juletreet mens Wenche Walla sørget for musikken. Også i år serverte Sanitetskvinnene nydelig grøt til alle. Dette er blitt en tradisjon som både elever og lærere setter stor pris på. Wenches barnekor, som er nytt i år, underholdt, noe som gir håp om rekruttering til bygdekoret med tiden.

Så var det på tide å begi seg til kirken, der 10. klassen hadde pyntet og benkene allerede var fylt opp av foreldre, besteforeldre og andre som ønsket å være med på avslutningen. Hele gudstjenesten var lagt opp av elevene, der de forskjellige klassetrinnene bidro med sang og musikk, forbønn og opplesing av juleevangeliet. Rektor på skolen, Tommy Seigerud, som opplevde dette for første gang, var tydelig stolt av barna og glad for å være en del av Austmarka skole.

Menighetsrådets kakeutvalg og drikke til små og store ble fort populært.

Med juletreet plassert mellom "læsar-benka" ble det god plass til ringene rundt juletreet.

Juletrefest i kirken

For annet år på rad arrangerte Menighetsrådet juletrefest i kirken. Her ble det sunget og gått rundt juletreet og barna lot til å like seg, selv om noen var for små til å gå på egne bein og ble båret rundt juletreet. Sokneprest May Helen Aspen hadde med seg den italienske organisten fra Brandval, Francesco Buccino, som tok både kjente og mindre kjente melodier på sparket.

Og kaffe og kaker smaker minst like godt i kirken som andre steder. Menighetsrådet hadde sørget for rikelig med mat og drikke for både store og små, så dette ble en riktig kosestund på tampen av jula.

Av aske er du kommet og til aske skal du bli. Takk for denne gang!

Så var jula slutt

Tjuendedags jul faller alltid på 13. januar, så egentlig var vi litt for tidlig ute da vi bar jula ut om kvelden 9. januar. Men du verden for en fin kveld – ikke kaldt og med nesten fullmåne ble det en fin avslutning på jula.

Rundt 15 personer var møtt opp for å gå i prosesjon fra kirka til Historielagets tun. Treet var tungt å bære, men heldigvis hadde noen sørget for styrkedråper- og det hjalp. Med en fortropp av fakkelbærere bar 8 mann treet i passende etapper fram til Tunet. Her var det i mellomtiden møtt opp en del folk med sine gamle og tørre juletrær og et bål var tent opp.

Seremonidelen ble ledet av Åge Sørmoen som kåserte om gamle juleskikker og hvorledes det ble til at vi minnes den danske St. Knud på denne dagen. Deretter ble spesialsangen "Du brune visne tre farvel.." avsunget og trærne lempet på bålet.

Inne på Arstun var det dekket til hyggelig samvær og både kakerester og slanter kom på bordet - for alt som er laget til jul skal gå med til jul - heter det jo. En hyggelig måte å markere julas avslutning på – så dette gjør vi nok til neste år også.

AUSTMARKINGER SAVNES

Oddvar Jakobsen satt i kommunestyret i 20 år og var blant annet med i valgkomiteen som fant fram til hvem som burde sitte i kommunens mange råd og utvalg. Etter at den nye nemdstrukturen ble innført på 1980-tallet, skrumpet antallet nemder og råd ned fra 70-80 til bare 5 hovedutvalg, og disse skulle besettes av folk som satt i kommunestyret. Resultatet er at færre mennesker engasjerer seg i avgjørelser som gjelder bygdas ve og vel. Nå ønsker han ungdommen velkommen til ny innsats for bygda.

Hvor savnes austmarkinger kan en spørre? Jeg tenker da at de savnes som representanter i kommunal og politisk sammenheng. Det er for eksempel ingen fra Austmarka i kommunestyret denne valgperioden, og da er det heller ikke austmarkinger med i noen av de hovedutvalgene som har med helse og omsorg, skole og kultur og andre saker å gjøre. Med andre ord er det ingen fra bygda vår som kan tale Austmarkas sak i viktige avgjørelser for Austmarka. Årsaken er at austmarkingene i liten grad deltar aktivt i det politiske liv og kommunal virksomhet.

Når det likevel skjer mye positivt i bygda, skyldes det aktive lag og foreninger samt driftige enkeltpersoner. Større kommunale saker får bygdefolket tross alt uttale seg om ved at saker blir lagt ut til høring eller kommunen innkaller til allmannamøter. Men avgjørelser blir tatt i kommunestyret, så derfor er det viktig å være til stede der.

Det er nesten flaut at ingen partier i bygda vår kan stille forslag på representanter ved kommunevalgene. Går vi noen få tiår tilbake, finner vi opp til 5-6 representanter fra Austmarka i kommunestyret.

Jeg håper interessen for samfunnsengasjement tar seg opp blant både eldre og unge slik at Austmarka igjen kan være representert der avgjørelser om bygdas framtid blir tatt.

Det er noen år siden vi hadde et politisk ungdomslag i bygda, og dette laget fikk utrettet mye positivt. De fikk som eksempel lagt opp flombelysning ved kirka og reist krigsminnebautaen ved Sunddammen.

Er det å håpe at det finnes noen ungdommer som vil ta initiativet til et nytt politisk ungdomslag, eller eventuelt delta i og gjøre en innsats i bestående partilag? De er i alle fall ønsket velkommen til innsats for bygda vår.

Bever i Sagåa

Fra annen etasje på brannstasjonen, der vevstua ligger, er det god utsikt over Sagåa. Det var også vevdamene som først oppdaget at det var gnagd på en del bjørkestammer på vestsida av elva. I løpet av en uke gikk det over ende 6-7 ganske grove trær på tomta til Kjernsli, alle ut mot vannet. Det var tydelig at her hadde beveren vært på ferde. Mange kvister som lå langs strendene var også gnaget på. Fra vevstua fikk de en dag se beveren komme svømmende inn mot brannstasjonen, gå opp på land og i fullt dagslys sitte og kose seg med noen kvister.

Det har vært bever i Fagernes-vassdraget tidligere, men ikke så langt syd. Det blir spennende å se om den etablerer seg her, eller om den kun var ute etter noe å sette tennene i denne gangen.

Bever-safari, en ny aktivitet på Austmarka?

Det er ikke bare småtrær beveren går løs på.

Andreas Aafloen:

Engasjement for bygda – hører det fortiden til?

En av de som var aktivt med i politikken i tida etter krigen var Andreas Aafloen (83). Han satt i kommunestyret sammen med flere austmarkinger på 1950-tallet og var med i et utall av komiteer og utvalg. Her forteller han litt om denne tida og foreslår tiltak for å få ungdommen engasjert i arbeid for bygda.

– En av de viktigste komiteene jeg deltok i var Vegkomiteen, sier Andreas, for på den tida måtte alle som hadde en vegstubb hvert år søke om penger til vedlikehold. Jeg hjalp til med å skrive søknader og sørget etterpå for at alle fikk gruslastene sine.

Jeg var også med i bostøttekomiteen i 2 perioder, og satt 16 år i arbeidskomiteen til sosialstyret. Der var vi 7 stykker som møttes en gang hver uke, mens i sosialstyret møttes vi en gang per måned. Folk søkte om penger til å skifte vinduer, støpe, legge om gulv og annet reparasjonsarbeide. Et år hadde vi 7 søknader inne, og jeg husker alle gikk igjennom.

På mange måter var ting enklere på denne tida. Folk stolte på hverandre, et ord var et ord og papirarbeidet ble gjort på en lettvint måte. Dugnadsånden var også på sitt beste og mange fikk gratis hjelp til å støpe og sette opp husene sine. Takken var som regel lapskaus eller ertesuppe til middag – og mye moro. Og trengte noen kontanter, kunne vi arrangere fester til inntekt for dem. Selv om det var dårlige tider for mange da jeg var ung, ser jeg med glede tilbake på denne tiden – for vi fikk utrettet så mye.

– Det var en periode jeg hadde 16 forskjellige verv og fikk høre av kona mi at jeg var hjemme bare 3 kvelder i måneden. Ja, det ble for mye, det gikk ut over nervene og jeg måtte gi meg. Men jeg ville gjerne være med, så jeg fortsatte i vegutvalget og i sosialstyret.

Har du noen forslag til hvordan vi kan få dagens ungdom til å engasjere seg mer aktivt for bygda?

– I dag har vi ikke de store politiske kampsakene og privatøkonomien er stort sett meget bra, men det er fremdeles mange arbeidsoppgaver som kan bidra til økt trivsel og trygghet i bygda. Det er viktig at vi bryr oss og viser et sosialt ansvar. Vi foreslo en gang å starte et upolitisk grendeutvalg med innstillingsmyndighet og med representanter fra alle Vel-områdene i bygda. Forslaget ble imidlertid stoppet på høyere hold, antakelig var de redde for at vi skulle ødelegge noe for formannskapet. Men ideen kan jo videreføres gjennom Austmarka Utvikling.

– Skal vi få ungdommen engasjert må vi begynne i skolen. Den kan for eksempel invitere politikere som kan fortelle om hvorledes en politikers hverdag arter seg, hvorledes ting bestemmes og hva bygda selv kan øve innflytelse på, sier Aafloen til slutt.

Omgjøring av Austbo og Austmarka sykehjem til Austmarka HDO

Av Per Kr. Lønhøiden
Støtteforeningen ved Austmarka pleie og omsorgsdistrikt

Kongsvinger kommune har gjentatte ganger foreslått å legge ned Austmarka sykehjem på grunn av dårlig økonomi i kommunen. De mener at drift av kun 8 sykehjemsplasser koster for mye i forhold til Langeland og Roverud, hvor det er betydelig flere plasser.

All forskning tilsier at små avdelinger er en nødvendighet for at demente skal trives og slå seg til ro, men økonomi teller tydeligvis mer en trivsel.

Kommunen leide inn en konsulent fra RO (ressurssenter for omstilling i kommunene) i sommer for å se hvilke måter en kan drive eldreomsorgen på, hvor kostnadsnivået blir noe lavere en i dag. Konsulent Ottar Vist gjennomførte undersøkelsen.

Forslaget fra Ottar Vist er å omgjøre Austbo og Austmarka sykehjem til HDO (heldøgns omsorgsplasser). Dette vil gi 28 HDO plasser, mot 8 sykehjemsplasser og 20 bo og service leiligheter i dag.

Konsekvenser av omgjøring til HDO:

- Dagens sykehjemsplasser omdefineres til annen boform. Tryggheten for hjelp hele døgnet blir ikke redusert.
- Alle beboere tildeles hjelp ut fra individuelle behov gjennom tjenestebeskrivende enkeltvedtak
- De som bor i leilighetene ved Austbo gis økt trygghet for nærhet til kvalifisert hjelp gjennom hele døgnet, sammenlignet med dagens situasjon. Dette gjelder selvsagt de som ut fra individuelt behov tildeles slik bistand gjennom enkeltvedtak.
- Reglene for egenbetaling for hjemmebaserte tjenester blir gjort gjeldende for alle. Alle betaler husleie ut fra de satser kommunen setter. Dagens beboere i sykehjemmet beholder sin trygd uavkortet.
- Samtlige 28 plasser vil kunne ha heldøgns tjenester på linje med det vi har på sykehjemmet i dag.

Dette viser med all tydelighet at de enkeltvedtak som fattes for den enkelte beboer blir svært viktige og at de er i overensstemmelse med den enkeltes behov. Pårørende og andre må følge opp at beboerne gis den omsorg de har krav på etter de enkeltvedtak som er fattet. Det må være tett oppfølging ved endringer i en beboers helsetilstand.

Vi i Støtteforeningen ved Austmarka pleie og omsorgsdistrikt har sagt oss positive til endringen under visse forutsetninger:

- Dagens beboere må ikke på noen måte komme ugunstig ut pga. denne endringen.
- Roverud og Langeland endres også til HDO i løpet av de neste 2-4 år.
- Austbo HDO må sikres tilstrekkelig bemanning i henhold til enkeltvedtak for den enkelte beboer.
- Pleiepersonell må bli mer tilgjengelig i huset (plassering i Austbo).
- Beboere må sikres hjelp til daglige behov for bestilling av varer og tjenester. Ordning med betaling av regninger etc.
- Det trengs en generell kompetanseheving på pleiepersonellet. Dette gjelder særlig behandling av demente.

Endringen fra sykehjemsplass til HDO medfører at den enkelte beboer selv må betale husleie og for de tjenester en mottar. Medisiner må kjøpes inn over den enkeltes frikort når egenandelen er brukt opp. Beboere må selv betale for maten. De på sykehjemmet får jo denne i dag. Man beholder sin trygd uavkortet når HDO er etablert.

Dette vil medføre en innsparing for kommunen på mellom 90-180 000,- pr pasient/år på sykehjemmet ifølge beregninger fra andre kommuner i Norge.

For Kongsvinger kommune vil ikke dette gi noe særlig innsparing dersom kun Austmarka endres til HDO. Sparer man inn ca 1 million kroner på denne endringen, men må ansette 1-2 pleiere ekstra, vil gevinsten være borte. Dette tror vi i støtteforeningen vil være nødvendig dersom beboerne skal få den omsorg de har krav på etter enkeltvedtakene som fattes.

Mobil- og bredbåndsdekningen på Austmarka

Som vi refererte i forrige nummer av Austmarkingen, har det skjedd en del på dette området i løpet av julen. Telenor har satt i gang driften fra antennemasta på Sikåberget og bredbåndskapasiteten ved Varald sentral er økt. Allikevel er det noen "svarte hull" på dekningskartet. For mobiltelefoni gjelder dette i første omgang Lebiko med Finnskogleden, et område ved Kartbråtan, Søndre Hærsjøen med Tolloa, et område mellom Brødbøl og Kjerret samt ved Bellingen. Austmarka Utvikling vil undersøke mulighetene for å bedre på dette, men trenger noen faktaopplysninger. Først og fremst en befaring som bekrefter hvor dekningen er dårligst, deretter hvor mange potensielle kunder som befinner seg i området.

Eidsiva er for øvrig i gang med en vurdering av Sæterberget eller Dronningens Utsikt for plassering av en radiomast der. Denne vil kunne gi trådløs bredbånddekning for et stort område. Kan de få med seg Telenor eller en annen mobiltelefonoperatør i den samme masta, skulle dette kunne gi gode signaler østover. Austmarka utvikling vil følge dette prosjektet nøye.

Sykehjemmet på Austbo er stadig blitt truet av nedlegging og ombygging. Fylles kravene fra Støtteforeningen kan en omlegging til HDO bety en varig og tilfredsstillende løsning.

Sykehjemmet på Austbo fikk besøk av små engler som sang og delte ut pepperkaker i julen.

Austbo 30 år etter

Utbygging av alders- og sykehjem var en prioritert oppgave for politikerne i Kongsvinger på 1970-tallet. Debatten gikk livlig om hvor utbyggingen skulle skje. I denne debatten meldte også austmarkingene seg på, og Hjørdis og Rolf Olsen tok initiativ til et diskusjonsmøte på Brødbøl Bedehus 3. april 1978. Her ble "Aksjonen for alders- og sykehjemsutbygging" stiftet og et interimsstyre med Rolf Olsen som formann satte i gang.

"Stiftelsen for aldershjem på Austmarka" ble deretter dannet med Åge Sørmoen som leder og Jan Martin Melbye som kasserer.

I Glåmdalen av 22. september 1984 kunne Sørmoen fortelle at forprosjektering og tegninger til aldershjemmet var ferdig. Arbeidet med prosjektet hadde da vart i fem og et halvt år. Tomt ble skaffet og Sanitetsforeningen bevilget 70.000 kroner til denne. Gjennom pengeinnsamlinger, bårepenger og gaver fra folk i bygda kunne stiftelsen stille 1,5 millioner kroner til utbygging. I tillegg ble det etter hvert utført et imponerende dugnadsarbeid.

Kommunestyret vedtok så i 1987 at aldershjemmet skulle bygges. I september 1989 ble spaden satt i jorda for bygging av Austmaka Bo- og Servicesenter, eller Austbo, som stedet ble kalt etter en navnekonkurranse. Bygget var kalkulert til 23 millioner kroner og skulle inneholde 20 leiligheter, hver på 61 kvm. Deretter ble stiftelsen oppløst og kommunen overtok.

Spørsmålet om sykehjem i tilknytting til Austbo ble så reist, og i år 2000 ble det vedtatt å bygge en sykehjemsavdeling med plass til 8 beboere. Bygget sto ferdig året etter og kom i full drift i 2002. Det viste seg at driftskostnadene ved en så liten avdeling var forholdsvis større enn ved tilsvarende større sykehjem, og fra tid til annen har derfor sykehjemmet vært truet av nedlegging eller ombygging til aldershjem. Nå er det kommet et nytt utspill, noe Per Kristian Lønhøiden redegjør for i dette nummeret av Austmarkingen.

Med hvite busser

Også i fjor høst foretok 10.klasse ved Austmarka skole den tradisjonelle turen til Polen med de hvite busser. Her beskriver deltakerne ved 8 av dem hva de opplevde på turen og hva de lærte av den.

Blomsternedleggelse i kvinneleiren. Her er et bilde av svanen som var med oss under hele minnestunden. På vannet i bakgrunnen kan man se alle rosene som jentene la ned.

I 9. klasse jobbet vi hardt for å samle inn penger til polentur. Vi hadde salg av kaker og kalendere. Vi hadde også julesalg på Asak. Tilslutt fikk vi nok penger og tidlig på høsten kunne vi reise avgårde!

Dag 1
Vi reiste fra Austmarka søndag morgen 7. september kl. 06.30. I Oslo møtte vi klassen som vi skulle dele buss med. Vi kjørte ned mot Sarpsborg der vi skulle møte guiden vår. Vi ankom Karlskrona senere på kvelden. Derfra tok vi båt og ankom Gdansk i Polen neste morgen.

Dag 2
Vi satt på bussen hele dagen. Vi stoppet og spiste på veien. Da fikk vi smake på "god" polsk mat for første gang. Vi ankom hotellet meget sent på kvelden.

Dag 3
Vi fikk en dag fri til å gå rundt i Krakow by. Etter noen timer med shopping gikk vi til en liten restaurant der vi fikk mat og oppvisning i polsk folkedans. Der fikk elevene også danse. Det ble i det svetteste laget.

Dag 4
Vi reiste ut til Auschwitz. Da vi kom fram, gikk alle rundt i leiren. Der fikk vi en omvisning. Så dro vi et lite stykke over til Auschwitz -Birkenau, der leste noen dikt og la ned blomster. Den andre skolen sang også "The rose". Det var så varmt, at mange av oss måtte søke tilflukt i skyggen. Men da vi først fikk sitte og slappe av i skyggen, ble vi vist videre. Svette og slitne, men fulle av nye opphevelser, vendte vi tilbake til hotellet.

Her skaffes det inntekter til Polenturen

Minnesmerke fra dødsleiren for jødene, Auschwitz-Birkenau

Vi fikk hele tiden spandert mat. Her er et bilde fra en av stoppene. Mange valgte å søke tilflukt i skyggen som man ser. Det var over 30 + grader..

Likovnen i kvinneleiren Ravensbrück. Her ble både spedbarn, barn og kvinner kremert. Inne i disse krematoriene er det veldig uhyggelig. Det ble et sterkt inntrykk.

Dag 5
Denne dagen skulle vi til saltgruvene. Fra den varme sommersolen ovenpå, gikk vi ned i de kjølige saltgruvene. Vi gikk ca. 800 trappetrinn nedover i gruven. På veien kunne man se figurer hakket ut i salt. Det var små vanndammer nederst i gruven. Den siste delen av gruven vi kom til, var det en liten kirke. Der kunne man holde bryllup og dåp. Turen opp tok vi heldigvis i heis! Avkjølte vendte vi opp der bussen ventet på oss og skulle ta oss til turens fineste hotell.

Dag 6
Vi spiste frokost, og startet turen inn til Berlin. På veien gjennom byen så vi mange spesielle minnesmerker fra 2. verdenskrig og deler av Berlinmuren. I Berlin fikk vi noen timer til å gå fritt. Vi var også innom Hard Rock cafè, som var en stor opplevelse for alle. Senere på dagen reiste vi til hotellet som vi skulle tilbringe natten på.

Dag 7
I dag skulle vi besøke to forskjellige konsentrasjonsleire. Sachsenhausen og Ravensbrück. I Sachsenhausen leste en av guttene opp et dikt som vi hadde skrevet på skolen. Alle guttene la ned blomster, fordi dette var en leir der bare menn satt. Neste stopp var kvinneleiren Ravensbrück. Dette var den leiren som gjorde størst inntrykk på de fleste av oss. Det var laget et museum av det kvinner og barn hadde etterlagt seg. Blant annet barneleker og barneklær. Vi avsluttet oppholdet med sangen "The rose", og blomsternedleggelse på innsjøen, der asken hadde blitt dumpet. Under minnestunden kom det en hvit svane som var med oss under hele minnestunden. Dette var en spesiell opplevelse. Senere dro vi rett til ferga. Der fikk vi mat og en lugar for natten.

Dag 8
Vi sto tidlig opp og gikk til bussen. De fleste sov til vi var langt inne i Sverige. Tiden til Oslo gikk ganske fort da. Det ble et tårevått farvel med klassen vi hadde reist sammen med i en uke. Vi kom til skolen ca. kl. 06.00 på søndag. Der sto alle familiene og ventet spent på oss.

Denne turen ble et minne for livet. En ting som er viktig med turen, er de vennskapsbåndene man knytter med andre. Mange av oss sa på slutten av vi hadde lært mer om 2. verdenskrig på en uke, enn det vi hadde lært på 1 år. Dette er en kunnskapsrik tur der man får minner som man aldri vil komme til å glemme. Turen er også en tankevekker på hvor ille de hadde det under krigen. Dette er noe alle må se og oppleve. Vi i 10. klasse råde alle klasser å reise på denne turen.

Hilsen Mia, Karoline, Therese, Kent Gøran, Lars Erik, Daniel, Henrik og Thomas

B-BLAD

Returadresse P.b.28,
2224 Austmarka

Ny rekord for Dronningens Utsikt

Utrolig vakker utsikt fra Dronningens utsikt – også vinterstid.

Dronningens Utsikt må være Austmarkas mest besøkte plass. I løpet av 2008 har det vært 3168 besøk der mot 2633 året før. Mange har vært der flere ganger, for det er registrert 1250 forskjellige personer (mot 1224 i 2007).

– Det er virkelig morsomt å se hvor mange som legger turene sine hit, sier Anne-Lise S. Hammer, som selv har besøkt utsikten 65 ganger i løpet av året. Det er mange grupper som kommer hit, bl.a. har vi hatt besøk av et bursdagsselskap, Liermogjengen, Statistisk Sentralbyrå, et søskentreff, Glåmdal HMS-tjeneste, femte og sjette klasse fra Austmarka skole, Brandval barnehage, Brandval og Vinger skogeierlag, noen som kaller seg "ut på tur, aldri sur" og en gjeng tollere.

Anne-Lise vil gjerne takke for at det er så mange som viser interesse for å legge turene sine til toppen, og som derved er med på å gjøre stedet kjent og som hjelper oss med å holde stiene åpne.

I 2008 var det Leif Helge Nabben som stakk av med seieren når det gjaldt antall besøk. I løpet av året besøkte han Dronningens Utsikt i alt 354 ganger! Helt utrolig. – Jeg var på ferie i 12 dager, sier Leif Helge, ellers har jeg vært en tur opp dit hver dag hele året. Vi gratulerer med kjempeinnsatsen. Men han var ikke alene om å besøke stedet flere ganger. I alt er det 51 personer som har vært på toppen 5 eller flere ganger i løpet av året og derfor skal få en premie. Premieutdelingen vil skje på Dronningens Utsikt søndag 15. mars kl. 13.00. Vi sees på toppen!

Her er premielisten

Leif Helge Nabben	354 turer
Werner Lønhøiden	295 turer
Oddvar Hammer	284 turer
Liv Løvtjernet	129 turer
Ole Henrik Jacobsen	103 turer
Tor Solbergseter	78 turer
Anne-Lise S. Hammer	65 turer
Per Arne Lindberg	62 turer
Kaja Lindberg	36 turer
Gro Strand	35 turer
Egil Solbergseter	33 turer
Marthe Lindberg	31 turer
Mette Solbergseter	20 turer
Thea Berg Moe	19 turer
Knut Samuelsen	18 turer
Thomas Johnsrud	17 turer
Aina Myhrvold	15 turer
Rebekka Bottilsrud	14 turer
Terje Hellerud	14 turer
Aud Svendsrud	13 turer
Elin Larsen	12 turer
Daniel Løvtjernet	11 turer
Kine Johnsrud	11 turer
Martin Svendsrud	10 turer
Remi Olsen	10 turer
Berit Fagernes	9 turer
Asbjørg L. Kvalø	9 turer
Sven Erik Hammar	9 turer
Olaug Rundhaug	9 turer
Leif Rundhaug	9 turer
John Larsen	9 turer
Britt B. Lukerstuen	9 turer
Nathea Johnsrud	8 turer
Michael Lunderbye	7 turer
Tommy Solbergseter	6 turer
Tatjana Bottilsrud	6 turer
Julie Eriksen	6 turer
Randi Siljuberg	6 turer
Hilde Engen	6 turer
Tore S. Fagernes	6 turer
Kjell P. Pettersen	5 turer
Camilla Eriksen	5 turer
Ingrid Eriksen	5 turer
Bengt Olsson	5 turer
Heidi Pettersen	5 turer
Roald M. Oldernes	5 turer
Siw Berg	5 turer
Birger Myhrvold	5 turer
Karoline Nordseter	5 turer
Kjetil Bolneset	5 turer

Innleveringsfrister for Austmarkingen.

Bladene vil bli distribuert ca 14 dager etter innleveringsfristen.

Nr 2: 31. mars Nr 3: 31. mai Nr 4: 22. august Nr 5: 24. november

Austmarkingen gis ut av Austmarka Utvikling og kommer ut 5 ganger i året. Abonnementsprisen er kr. 200,00 per år, levert i postkassen. Noen eksemplarer legges også ut for salg hos Joker til kr. 40,-. Alle henvendelser ang. abonnement, gaveabonnement og bladets innhold rettes til redaktøren: Bjørn Dybing, tlf. 62 82 56 93 eller e-post bjorn.dybing@east.no Redaksjonen for dette nummer er avsluttet 1. februar.

Neste utgave av Austmarkingen kommer i midten av april.

